

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

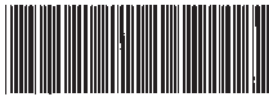
Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Quan vaig sentir que mare tornava a **enraonar**, ja hi devia portar una estoneta; vaig notar que si l'escoltava se'm tornava a nusar la gorja i, abans que tibés, vaig dir, amb un fil de veu, que aniria a viure amb tia Encarnació, que quan em vindrien a buscar. Dilluns aniran a mercat i pare i la Maria t'hi acompanyaran.

[...]

Quan em vaig veure darrera la mula, caminant de pressa perquè l'animal quasi esfugava de notar una presència estranya, hauria girat cua i cames ajudeu-me cap a casa... Però només deixava que els ulls **se m'enaigüessin** i, quan notava que anaven a caure les llàgrimes, respirava fort i me les empassava cap a dins. L'esquena **tibada** de l'oncle allí dalt de la bèstia m'imposava, i no volia que se m'escapés cap sospir. Em repetia que el favor me'l feien ells a mi, i jo el feia als meus. Una llesca menys cada dia a taula i... M'havia agafat el mocador de farcell i el portava al seu davant damunt del coll de l'animal. Se'l veia encaboriat i tot just m'havia badat boca, per això no m'atrevia a dir-li que les espadenyes m'havien encetat els peus. Eren les noves de la Maria, que per més fer me les havia donat abans de sortir de casa, però ella gastava una mida més gran. Sentia el frec al peu com una frisança dolorosíssima. Desitjava arribar al Pallarès com més aviat millor i acabar aquell calvari. La cua de la mula es movia compassadament. Quan les mosques s'hi acabaven de parar la llençava enlaire i tot seguit la deixava caure amb una voleiadissa, i tornem a començar. Quan ja no hi confiava, com aquell qui diu, vaig sentir l'oncle que deia: ja hi som. Va ser el primer instant de tot el dia que em va pujar de dins una gran alegria, i per això mateix vaig notar que havia estat amb el cor encongit com una **beneita**, com si em portessin a vendre com una vaca més. I tampoc no era això. Tenia ganes d'abraçar tia, que no havia vingut a Montsent al mercat. Ella era la germana de la mare i jo amb l'oncle res no hi tenia.

No sé per què m'havia imaginat que vivien fora del poble. Aquest pensament se'm va desmentir quan oncle va prendre el camí entre les cases fins a **anar a raure** a la plaça. Notava les galtes com cremaven perquè la gent saludava oncle i em miraven i, quan vam ser davant de la meva nova casa i ell va haver descavalcat, una rotllana de dones que la feia petar amb tot de canalla que s'escriassaven ho van deixar estar tot per atansar-se a mirar i preguntar.

Ramon quina xicota més «maja» que t'has trobat al mercat. Pensàvem que no en sabies tant de triar... És la neboda de l'Ermita, que passarà l'hivern amb nosaltres.

Maria BARBAL. *Pedra de tartera*.

Barcelona: Empúries: Cercle de Lectors, 1991, p. 19-20

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La protagonista se'n va a viure a casa dels oncles.	☐	☐
b) L'oncle la recull a casa dels pares, a l'Ermita.	☐	☐
c) Els oncles viuen al centre d'un poble que es diu Pallarès.	☐	☐
d) La protagonista plorava i cridava.	☐	☐
e) El motiu d'anar a casa dels oncles era econòmic.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots o expressions següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Enraonar*:
 - b) *Enaiguar-se*:
 - c) *Tibat, tibada*:
 - d) *Beneit, beneita*:
 - e) *Anar a raure*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Quan les mosques s'**hi** acabaven de parar la llençava enlaire i tot seguit la deixava caure amb una voleiadissa»:
 - b) «Quan ja no **hi** confiava, com aquell qui diu, vaig sentir l'oncle que deia: ja hi som»:
- 1.4. Exposeu, en tres línies com a màxim, el cúmul de sentiments contraposats que experimenta la protagonista del text. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu de qui són les nines de l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>El Cafè de la Granota</i> és una novella negra, sobre uns assassinats a la Ribera d'Ebre.	☐	☐
b) L'esport més popular a Mequinensa és el futbol.	☐	☐
c) L'agutzil de Mequinensa vol ajudar en Valerià a deixar de ser un delinqüent.	☐	☐
d) El soliloqui de «Paraules des d'un oliver» el fa el propietari a qui roben les olives.	☐	☐
e) En un dels contes, en Miquel Garrigues escriu una carta a la Mort.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Bearn</i> és la història d'un jove seminarista que porta novetats a Mallorca.	☐	☐
b) El narrador, Joan, explica als joves del poble la història de Bearn.	☐	☐
c) Dona Maria Antònia acaba perdonant les infidelitats al marit, amb condicions.	☐	☐
d) A la novella, no hi surt cap personatge homosexual.	☐	☐
e) Els senyors de Bearn mai no aconseguiren veure el papa de Roma.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text de l'estil indirecte a l'estil directe, quan calgui, canviant els temps verbals, si escau. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Quan vaig sentir que mare tornava a enraonar, ja hi devia portar una estoneta; vaig notar que si l'escoltava se'm tornava a nusar la gorja i, abans que tibés, vaig dir, amb un fil de veu, que aniria a viure amb tia Encarnació, que quan em vindrien a buscar. Dilluns aniran a mercat i pare i la Maria t'hi acompanyaran.»

- 2.2. En el text es narra la història d'una adolescent que deixa a desgrat la casa dels pares i se'n va a viure a un altre poble. La literatura ens ofereix força exemples de situacions dures per les quals alguns infants han hagut de passar, però els mitjans de comunicació ens recorden que aquesta mena de situacions es reproduïxen encara avui en molts indrets. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre situacions extremes que els nens es veuen obligats a viure, que conegueu per les notícies o que hàgiu viscut o conegut personalment. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

No és difícil estimar la ciutat on has nascut i on has passat la infantesa. L'acumulació de records i de vivències fa que sigui extremament senzill mirar-ne amb afecte els carrers, les places, les botigues, els bars, les esglésies, els museus, els colors i la llum i sentir-la part d'un mateix. Barcelona, com poques altres ciutats del món, també **gaudeix** d'un do inhabitual: és capaç de fer-se estimar per persones que no hi viuen i que no hi han viscut, per viatgers, turistes, **passavolants**... És molt difícil trobar algú a qui Barcelona no hagi impressionat.

Barcelona és tan extraordinària o, simplement, està vivint uns anys d'esplendor com mai abans? La ciutat brilla en un moment en què la vella Europa ha perdut el pes que tenia en el passat, en què el Mediterrani es veu més com un problema que no pas com una solució, en què la barreja d'identitats i de cultures que defineix aquestes primeres dècades del segle XXI comporta unes tensions que resulten difícils de suportar. I, tot i així, Barcelona destaca, enamora, **refulgeix**.

Un dels motius d'aquesta brillantor es deu al fet que Barcelona no és gens uniforme. Hi ha tants ambients diferents que es fa difícil no trobar-ne algun que t'agradi i, al mateix temps, no apreciar aquesta **heterogeneïtat**. Barcelona és una ciutat relativament petita, però en pocs quilòmetres quadrats condensa una gran varietat i permet viure un mateix fet, com per exemple la sortida del sol, de maneres ben diferents.

Quan la llum comença a despuntar, les parelles felices i els borratxos infeliços trepitgen la sorra freda de la platja del Bogatell i la ciutat esdevé un indret abocat al mar, carregat de l'olor del salnitre i la remor de les onades. A Pedralbes, en canvi, enmig dels grans habitatges de luxe, els gossos borden i els passos ressonen en els carrers. A Gràcia, els noctàmbuls asseguts als bancs de la plaça de la Revolució fumen les últimes cigarretes mentre observen les passes **apressades** de la gent que va a treballar. A l'Eixample, els carrers rectilinis veuen el pas sorollós i atrafegat de les furgonetes de repartiment entre els edificis modernistes.

Aquests ambients tan diferents no han sorgit del no-res. Des de fa més de dos mil anys, Barcelona s'ha anat fent i transformant fins a esdevenir el que és a hores d'ara. Costa una mica imaginar com un indret aparentment petit s'ha acabat convertint en un lloc tan fascinant. Des de molta altura la ciutat es veu d'un color marronós clar. Està encaixonada entre una muntanya no gaire alta, verda i frondosa, i el mar. Si encara ens allunyem més, tenim la sensació que Barcelona forma part, simplement, de l'alluvió deixat per dos rius. I si continuem enlairant-nos i canviant la perspectiva, percebrem que Barcelona està situada en l'única plana litoral que hi ha en molts quilòmetres al nord i al sud.

Adaptació feta a partir del text d'Enric CALPENA. *Barcelona: Una biografia*.

Barcelona: Edicions 62, 2015, p. 17-19

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Barcelona impressiona tothom.	☐	☐
b) Segons l'autor, el Mediterrani ha passat de ser una solució a ser un problema.	☐	☐
c) Barcelona és una ciutat molt uniforme.	☐	☐
d) Al barri de Pedralbes no se senten els cotxes.	☐	☐
e) La ciutat té només mil anys d'antiguitat.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Gaudir*:
 - b) *Passavolant*:
 - c) *Refulgir*:
 - d) *Heterogeneïtat*:
 - e) *Apressat, apressada*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «L'acumulació de records i de vivències fa que sigui extremament senzill mirar-**ne** amb afecte els carrers, les places»:
 - b) «La ciutat brilla en un moment en què la vella Europa ha perdut el pes que tenia en el passat, **en què** el Mediterrani es veu més com un problema que no pas com una solució»:
- 1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, algunes característiques dels barris de Barcelona que s'esmenten en el text. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu l'argument d'un dels contes d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) A Mequinensa només hi havia un cafè, el Cafè de la Granota.	☐	☐
b) El camp de futbol s'inunda mentre s'hi juga un partit.	☐	☐
c) Segons l'obra, el riu Ebre no ha estat mai navegable.	☐	☐
d) Els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> sempre tenen una sorpresa final.	☐	☐
e) La mort és un tema recurrent als contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> .	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El narrador, Joan, explica la història al seu amic Miquel.	☐	☐
b) Don Toni és una persona molt cultivada.	☐	☐
c) A Bearn hi ha una sala on s'amaguen les nines de Xima, la neboda dels senyors.	☐	☐
d) Don Toni i Dona Maria Antònia no han sortit mai de l'illa de Mallorca.	☐	☐
e) Els senyors de Bearn també tenien un casalot al centre de Ciutat.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. En un màxim de cinquanta mots, exposeu per què l'autor diu en el text que avui «el Mediterrani es veu més com un problema que no pas com una solució». [1 punt]

- 2.2. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre una ciutat que us hagi impactat i exposeu quines són les característiques d'aquesta ciutat o les situacions que hi heu viscut que han motivat aquest impacte. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Vaig notar que si l'escoltava se'm tornava a nuar la gorja.

- atribut
- complement o objecte directe
- complement predicatiu
- subjecte

3.1.2. Vaig notar que si l'escoltava se'm tornava a nuar la gorja.

- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració subordinada condicional
- oració subordinada temporal
- oració subordinada substantiva de subjecte

3.1.3. L'animal quasi esbufegava de notar una presència estranya.

- complement o objecte directe
- complement circumstancial de causa (o adjunt)
- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial temporal (o adjunt)

3.1.4. No volia que se m'escapés cap sospir.

- complement o objecte directe
- subjecte
- complement predicatiu
- complement de règim (o preposicional)

3.1.5. Tenia ganes d'abraçar tia, que no havia vingut a Montsent al mercat.

- oració subordinada adjectiva o de relatiu, explicativa
- oració subordinada substantiva
- oració subordinada adverbial
- oració subordinada adjectiva o de relatiu, especificativa

3.1.6. L'acumulació de records fa que sigui extremament senzill mirar-ne amb afecte els carrers.

- oració subordinada substantiva de subjecte
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració subordinada adjectiva o de relatiu substantivada de subjecte
- oració subordinada adverbial

3.1.7. L'acumulació de records i de vivències fa que sigui extremament senzill mirar-ne amb afecte els carrers.

- complement circumstancial (o adjunt)
- atribut
- subjecte
- complement o objecte directe

3.1.8. Costa una mica imaginar com un indret aparentment petit s'ha acabat convertint en un lloc tan fascinant.

- complement de règim (o preposicional)
- complement predicatiu
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement o objecte directe

- 3.1.9.** Barcelona forma part simplement de l'alluvió que ha estat deixat per dos rius.
- complement del nom
 - complement de règim (o preposicional)
 - complement agent
 - complement o objecte indirecte
- 3.1.10.** Costa una mica imaginar com un indret aparentment petit s'ha acabat convertint en un lloc tan fascinant.
- complement o objecte directe
 - complement de règim (o preposicional)
 - complement circumstancial (o adjunt)
 - subjecte
- 3.2.** Empleneu els buits de les oracions següents amb els pronoms febles o de relatiu adients i en la forma correcta. [0,5 punts]
- a)** Les dades de l'enquesta, _____ he lliurat (o lliurades) al meu controlador.
 - b)** De gent, _____ hi ha de tota mena.
 - c)** L'article _____ parles m'ha semblat molt original.
 - d)** _____ duré demà (el regal al meu cosí).
 - e)** Això que m'heu fet, _____ faré pagar.
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Prepararem la sala per a la reunió i hi _____ (*distribuir*) les cadires.
 - b)** Si nosaltres _____ (*saber*) que vindria tanta gent, hauríem pogut preveure millor el menú.
 - c)** Au, no siguis tímida i _____ (*escollir*) la galeta que t'agradi més.
 - d)** Cal que els estudiants _____ (*resoldre*) l'exercici abans de plegar.
 - e)** Tinc problemes de digestió, no _____ (*pair*) prou bé els llegums.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent les grafies que corresponguin a sons palatals. [0,5 punts]
- El metge li va diagnosticar migranya per intolerància alimentària, però ella no creia que l'alimentació fos justament la causa del seu dany, que venia de lluny.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** S'ha després (*dels / als*) _____ mobles vells, els ha llençat.
 - b)** Faré l'amanida, (*mentre / mentrestant*) _____ vés parant taula.
 - c)** Afanya't (*en / a*) _____ venir, et necessito.
 - d)** T'avens molt (*amb / en*) _____ la teva germana, oi?
 - e)** (*Arrel / arran*) _____ de les seves declaracions, es va reobrir el cas.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

